NINDA.GUR$_4$.RA *paršiyanzi BIBRI*$^{HI.A}$ *-kán šuwanzi adanzi akuwanzi* GAL$^{HI.A}$ *-kán šuwanzi PANI* DINGIR^{LIM} GÉŠPU *hulhuliya teškanzi duškiškanzi*

"Somun ekmeğini bölerler ve hayvan şeklindeki kapları içkiyle doldururlar. Yerler, içerler, kadehleri doldururlar ve tanrının huzurunda herkes tek tek boks maçı gösterisi yapar ve herkes teker teker eğlenir."[1]

***Hititçede bunlar yanında kural dışı itarativ -durativ türetmeleri de vardır ki ya ayrı köklerden yapılır ya da ablaut(sözcük kökündeki ünlülerin değişmesi, ünlü almaşması) kullanılır.

šipand- "içki sunmak" → *šipanzak*- "sürekli olarak içki sunmak"

hanna- "bir davaya bakmak" →*haššik*- (*hannešk*- olmalı!) "sürekli davaya bakmak"

ed- "yemek" →*azzik*- "sürekli yemek"

dai- "koymak, yerleştirmek" → *zikk*- sürekli olarak koymak

kuen- "öldürmek" →*kuwašk*- "sürekli öldürmek"

auš- "bakmak" → *ušk*- "sürekli olmak, gözetlemek"

namma auriyaš EN-*aš* ^{LÚ}MAŠKIM URU^{KI} LÚ^{MEŠ} ŠU.GI *DINATIM* SIG$_5$-*in haššikandu nu-šan katta arnuškandu karuiliyaz-ya mahhan* KUR.KUR-*kán anda hurkilaš išhiul iyan kuedani* URU-*ri kuwaškir na-aš-kán kuwaškandu kuedani-ma-aš-kán* URU-*ri arha parhiškir na-at-kán arha parhiškandu*

"Bundan başka, bey, kent komutanı ve yaşlılar davalara itinayla baksınlar ve onların hepsini teker teker sonuca bağlasınlar. Eskilerden ülke topraklarında infaz birlikleri hangi şehirde (suçlu) insanları tek tek infaz ediyorlar idiyseler, onları (yine) orada infaz etsinler. Usul gereği hangi şehirde teker teker takip ediyorlar idiyseler, (gene) orada takip etsinler.

*** -*šk*- eki diğer eklerle de birleştirilebilir.

arnu- "ulaştırmak, götürmek, getirmek" →*arnušk*- "sürekli getirmek"

harnink- "yok etmek" →*harninkišk*- "sürekli yok ettirmek/etmek"

^{LÚ}KÚR^{MEŠ}-YA-*mu para piškiši nu-uš harninkiškimi*

"Düşmanları bana teslim et ve ben onların hepsini de teker teker mahvedeceğim."

walhannai- "sürekli vurmak" → *walhannešk*- "hiç durmadan vurmak"

---

[1] Transkripsiyon ve tercümeleri için bkz. Ünal, 2019: 176 vd.

parš- “parçalamak” → *paršiyannai*- “sürekli parçalamak” *paršiyannešk*- “sürekli, hiç ara vermeden parçalamak”

*** Luwiceden Hititçeye girmiş olan -*šš*- eki de süreklilik (iterativ-durativ) ifade eder.

halzai- “çağırmak” → *halzešša*- “sürekli olarak çağırmak”

<u>Supinum</u> (Hititçede -*uwan* eki bazı yardımcı fiillerle türetilen ve “bir şeyi yapmaya başlamak” anlamına gelen konstrüksiyondur.

Hititçede sıklıkla kullanılan bir ifade şekli vardır: “Bir şeyi yapmaya başlamak, kendisini bir işi yapmaya vakfetmek”. Bu gramatik özellik, infinitiv I de denilen perifrastik supinum (= -*uwan* eki bazı yardımcı fiillerle türetilen ve birşeyi yapmaya başlamak anlamına gelen ifade) ile yapılır.

Fiilin sonuna -*uwan* eki koyuyoruz ve bunun arkasından en çok kullanılan *dai*- “koymak, yerleştirmek”, *ašnu*- “bir işi bitirmek, sona erdirmiş olmak”, *zinna*- “sona erdirmek, bitirmek”, *tarh*- “muktedir olmak, yapma gücüne sahip olmak”, *tiya*- “girmek” fiilerinden birisinin çekilmiş şekilleri konur.

Örnek: ^{M}Meki memiškiwan daiš

“Meki konuşmaya başladı.”

eššuwan tehhun

“Yapmaya başladım”

nu-kán ^{LÚ}KÚR ^{ÍD}*Maraššandan zaiš nu* KUR ^{URU}*Kaneš walahheškiwan daiš*

“Ve düşman orada Kızılırmak’ı geçti ve Kaneš kentinin topraklarını vurmaya başladı.”

***Supinum eki çoğunlukla, -*šk*- iterativ-durativ eki ve -*uwan* ekinden oluşur.

GIM-*an-ma-mu* ^{m}NIR.GAL ŠEŠ-*YA* KUR UGU^{TI} *AŠŠUM MU-IRDUTTIM pešta* ^{mD}SIN.^{D}U-*aš-ma-mu-za ANA* ŠEŠ-*YA* GAM-*an peškiwan daiš*

peškiwan dai- →vermeye başlamak

peškiwan daiš → vermeye başladı.

“Kardeşim Muwatalli Yukarı Ülke’yi idare etmem için bana verince, Armatarhunta onu benden (alıp) kardeşime geri vermeye başladı.”